

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6595/2023
03.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Звездана Срђеновић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Глигорије Тодорић, адвокат из ..., по тужби ради измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права и по противтужби малолетног ВВ из ..., чији је законски заступник отац ББ, чији је пуномоћник Глигорије Тодорић, адвокат из ... против АА из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 476/22 од 09.11.2022. године, у седници одржаној 03.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 476/22 од 09.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 219/2020 од 28.06.2022. године, исправљеном решењем тог суда П2 219/2020 од 09.09.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, одређено је да се мења правноснажна пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1074/2018 од 31.01.2019. године тако што се: утврђује да се малолетни ВВ из ... поверава на самостално вршење родитељског права мајци и обавезује тужени законски заступник малолетног тужиоца да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно 5.000,00 динара на рачун мајке отворен код Поштанске штедионице број рачуна ... почев од правноснажности пресуде па убудуће док за то постоје законски услови сваког петог до десетог у месецу за текући месец. Ставом трећим изреке, утврђено је да ће се лични контакт оца и малолетног ВВ одвијати на начин: - сваки други викенд од петка у 19 часова до недеље у 19 часова и један дан поподне током сваке недеље, половину зимског и летњег распуста (прва половина код оца) и државне и верске празнике неизменично као и рођендан малолетног ВВ (прво код оца), - крсну славу мајке Свети Никола 19. децембра малолетно дете ће провести код мајке а крсну славу оца Светог Јована 20. јануара малолетно дете ће провести код оца. Преко овако уређеног начина одржавања личног контакта оца и малолетног ВВ до траженог, тужбени захтев је одбијен. Ставом четвртим изреке одбијен је противтужбени захтев који гласи: „тужбени захтев се усваја па се обавезује тужена да на име свог доприноса издржавању

малолетног тужиоца плаћа месечно 15.000,00 динара почев од подношења тужбе 23.12.2021. године па надаље док за то постоје законски услови, до 10-ог у месецу за тај месец и са законском затезном каматом од доспећа рате па до исплате, као и да туженом надокнади трошкове овог поступка са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 476/22 од 09.11.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 219/2020 од 28.06.2022. године, исправљена решењем тог суда П2 219/20 од 09.09.2022. године, у побијаном делу у којем је усвојен тужбени захтев и у делу одлуке о трошковима.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремену изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, брак странка разведен је пресудом Основног суда у Новом Саду П2 703/2011 од 15.05.2012. године, којом је малолетни ВВ поверен мајци на самостално вршење родитељског права, одређен допринос оца у издржавању малолетног ВВ и уређен начин одржања личних односа оца и малолетног ВВ. Тужила (рођена ...1990. годније) се разболела у пролеће 2018. године од енцефалитиса и тумора јајника и била је у дуготрајној коми. На болничком лечењу је провела од 30.05.2018. године до 03.08.2018. године. Током њеног процеса лечења и рехабилитације тужени је у договору са мајком тужиле преузео малолетног ВВ и покренуо поступак ради измене одлуке о вршењу родитељског права. Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1074/18 од 31.01.2019. године измењена је ранија одлука и малолетни ВВ је поверен на самостално вршење родитељског права оцу. Након санирања здравствених тегоба тужила је 14.06.2019. године почела да ради. Актуелно је запослена на радном месту касирке у ..., где ради скраћено половину радног времена и остварује месечни приход од 20.000,00 динара. У међувремену је закључила брак 03.10.2021. године и родила малолетног ГГ који сада има једну годину. Мајка јој помаже око обавеза са малолетном децом. Са супругом и малолетним ГГ станује у ... . Супруг је запослен и остварује зараду од 58.000,00 динара. Тужени (рођен ...1988. године) по занимању је пекар посластичар. Запослен је и остварује месечну зараду од 60.000,00 до 70.000,00 динара. Живи у спратној кући у ... . Има нови брак и сина малолетног ДД који је рођен ...2016. године. Супруга туженог је запослена и остварује месечну зараду од 32.000,00 до 37.000,00 динара. Малолетни ВВ је први и други разред основне школе завршио у ..., а након доношења пресуде Основног суда у Новом Саду П2 21074/18 од 31.01.2019. године школовање је наставио у ... . Његове месечне потребе су око 30.000,00 динара (храна, хигијена, гардероба, фудбал, слободне активности, школски прибор, књиге и џепарац). Малолетни ВВ је од развода својих родитеља када је био стар две и по године био упућен на мајку као негујућег родитеља. Измена одлуке о самосталном вршењу родитељског права над малолетним ВВ која је уследила 2019. године, када дете прелази из ... у домаћинство оца у ... није последица измењених околности у домену квалитета и родитељске компетенције мајке, већ последица потпуног губитка могућности мајке да брине о детету због озбиљно угроженог здравственог стања мајке и болничког лечења. Актуелне околности су се

позитивно промениле утолико што је здравствено стање мајке санирано због чега је она и поднела тужбу да јој се врати родитељско право над малолетним сином. Оба родитеља поседују добре родитељске капацитете, у могућности су да обезбеде услове за адекватан раст и развој малолетног ВВ и аутентично су мотивисани да самостално врше родитељско право над малолетним ВВ. Стручни тим Центра за социјални рад је уз сагласност са родитељима обавио разговор и са малолетним ВВ насамом, те је потврђено да је дете емотивно везано за оба родитеља и да се добро осећа како у породици оца тако и у породици мајке. Узнемирава га сазнање да се води овај поступак. Оптерећен је уверењем да исход поступка зависи од њега. Није вербализовао жељу са којим родитељем жели да живи. Закључак Центра за социјални рад је да оба родитеља поседују добре родитељске капацитете, да су у могућности да обезбеде услове за адекватан раст и развој детета и да су мотивисани да врше родитељско право и наставе да сарађују са циљем заштите интереса њиховог заједничког детета. Из налаза и мишљења судског вештака психолога и судског вештака за област клиничке психологије произлази да малолетни ВВ аутентично емотивно жели да остане у наклоности мајке и време проводи са њом. Закључак је тима вештака да је, имајући у виду најбољи интерес малолетног детета, да се самостално родитељско право над малолетним ВВ поново повери мајци, док је виђање са оцем пожељно да се одвија по моделу одређеном на начин као у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Врховни суд је оценио да је нижестепеним одлукама правилно примењено материјално право, када је утврђено да су испуњени услови за измену у погледу вршења родитељског права, поверавањем детета на самостално вршење родитељског права мајци, одређен начин одржавања личних контаката малолетног детета са оцем и у складу са потребама повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, тужени обавезан да на име свог доприноса за издржавање плаћа по 5.000,00 динара месечно.

Ревизијом се неосновано указује на поступање нижестепених судова супротно члану 3. став 1. Конвенције о правима детета и члану 266 став 1 Породичног закона, приликом процене да је према садашњим околностима најбољи интерес детета да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци.

Чланом 3. став 1. Конвенције о правима детета предвиђено је да у свим активностима које се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције социјалног старања, судови, административни органи или законодавна тела, од првенственог су значаја најбољи интереси детета. Ставом другим истог члана, предвиђено је да ће се детету обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља и других лица која су за дете одговорна. Ова обавеза преузета је чланом 6. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета, а чланом 266. истог Закона, је прописано да је суд увек дужан да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, руководи његовим најбољим интересом. Пре него што донесе одлуку о вршењу, родитељског права, у смислу члана 270 тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог су узраст и пол детета, зрелост детета, потреба детета (васпитање, у вези са становањем, исхраном, одевањем, здравственом бригом и др) и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Најбољи интерес детета као правни стандард се цени према околностима сваког конкретног случаја.

Нижестепени судови су приликом одлучивања о измени одлуке о самосталном вршењу родитељског права у овом случају имали у виду да су оба родитеља подобна и компетентна за самостално вршење родитељског права и у могућности да обезбеде услове за адекватан раст и развој детета, али да је емотивна наклоност детета значајно доминантнија према мајци, са којом има складни и потпунији однос поверења и блискости, у односу на однос са оцем, којег дете доживљава као строжијег и кажњавајућег родитеља, да дете аутентично емотивно жели да остане у наклоности мајке и време проводи најпре са њом, па са оцем иако се добро осећа како у породици оца тако и у породици мајке, те да према утврђеним околностима враћање у домаћинство мајке не представља стресогени фактор за дете. Наиме, реч је о премештању у средину где је дете живело са мајком све до 2019. године, из које је измештено да живи са оцем, јер је то тада налагао најбољи интерес детета због тешког здравственог стања мајке, које је сада поново стабилно. С обзиром на наведено, по оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно закључили да је у најбољем интересу малолетног детета да поново буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци.

С тим у вези, сви елементи процене најбољег интереса детета, па тиме и узраст и пол, потребе детета (емоционалне, васпитне, у вези са становањем и др.) као и способност сваког од родитеља да препозна и задовољи утврђене потребе детета, правилно су вредновани у склопу утврђених околности случаја, уз оцену прибављеног мишљења стручних установа и спроведеног вештачења, сагласно члану 3. став 1. Конвенције о правима детета и члану 266 став 1 Породичног закона у вези члана 270 истог Закона, па су супротни наводи ревизије неосновани.

Најбољи интерес малолетног детета, правилно је процењен и приликом одлучивања о начину одржавања личних односа са оцем, правилном применом члана 61. став 1. Породичног закона и довољно образложен.

У односу на висину трошкова издржавања малолетног детета, која се ревизијом посебно не оспорава, Врховни суд је оценио да је одлука о издржавању донета у складу са чланом 160., 161, 162. и 163. Породичног закона, с обзиром да месечном сумом на коју је обавезан, туженом неће бити угрожена егзистенција нити егзистенција лица која је по закону дужан да издржава.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић